

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 338/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť P. V., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. M. K., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 21 T 11/2009 z 18. júna 2009, ako aj uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Tos 36/2009 z 9. júla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2009 doručená sťažnosť P. V., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., N., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 21 T 11/2009 z 18. júna 2009 (ďalej len „uznesenie z 18. júna 2009“), ako aj uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 36/2009 z 9. júla 2009 (ďalej len „uznesenie z 9. júla 2009“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol obvinený z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. i) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) a na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Tp 89/08 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Väzba sa sťažovateľovi započítava od 12. júna 2008.

Okresný súd lehotu trvania väzby sťažovateľa predĺžil do 12. februára 2009 uznesením sp. zn. 4 Tp 181/2008 z 24. novembra 2008, ktoré v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 41/2008 nadobudlo právoplatnosť 9. decembra 2008.

Krajský prokurátor v Nitre v predmetnej veci 26. januára 2009 podal proti sťažovateľovi a ďalším spoluobžalovaným obžalobu č. k. Kv 50/2008-173 pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. i) Trestného zákona.

Sťažovateľ 11. júna 2009 doručil prostredníctvom svojej obhajkyne okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou, ako aj samostatný návrh na nahradenie väzby písomným sľubom. Okresný súd uznesením sp. zn. 21 T 11/2009 z 18. júna 2009 žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a ponuku peňažnej záruky a písomného sľubu sťažovateľa neprijal. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tos 36/2009 z 9. júla 2009 o sťažnosti sťažovateľa, ktorú podal ihneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu z 18. júna 2009, rozhodol tak, že ju zamietol.

K porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť tým, že ako okresný súd, tak ani krajský súd nerozhodli o ním podanom návrhu na nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka. Tento návrh podal sťažovateľ osobne do zápisnice pri jeho výsluchu 18. júna 2009, v ktorej *„laicky uviedol, že sa orgánom činným v trestnom konaní budem hlásiť každý deň“*.

Sťažovateľ svoj výsluch uskutočnený okresným súdom opísal takto: *„Na svojom výsluchu dňa 18. 6. 2009 som osobne do zápisnice uviedol, že na mojej podanej žiadosti*

o prepustenie z väzby zotrávam v celom rozsahu a navrhol som súdu, aby ma prepustil z väzby a že po prepustení sa budem orgánom činným v trestnom konaní hlásiť každý deň. Následne sa ma sudca pýtal, či pod tým myslím probačný a mediačný dohľad - dozor a komunikáciu a podriadenie sa probačnému a mediačnému úradníkovi som uviedol, že áno. Ja však nie som právnikom a ja som to uviedol tak, ako som to povedal, že sa budem hlásiť každý deň orgánom činným v trestnom konaní. Mám za to, že Okresný súd v Nitre ako i Krajský súd v Nitre opomenuli a vôbec o tejto mojej žiadosti a návrhu o nahradení väzby probačným a mediačným úradníkom nekonali a nerozhodli.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením okresného súdu z 18. júna 2009 a uznesením krajského súdu z 9. júla 2009 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, a zároveň uvedené rozhodnutia zruší.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy uznesením okresného súdu z 18. júna 2009 a uznesením krajského súdu z 9. júla 2009. K porušeniu označených práv podľa sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci nerozhodli o jeho návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorý predniesol pri výsluchu uskutočnenom pred okresným súdom 18. júna 2009.

II.A K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy uznesením okresného súdu z 18. júna 2009

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Podľa § 72 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o

a) vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby; za rozhodnutie o nevzatí do väzby sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby,

b) prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou...

Podľa § 194 ods. 2 Trestného poriadku ak je chybná len časť napadnutého uznesenia a možno ju oddeliť od ostatných alebo ak sa týka sťažnosť len časti uznesenia, obmedzí nadriadený orgán svoje rozhodnutie podľa odseku 1 len na túto časť.

Podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku ak nedostatok spočíva v tom, že v napadnutom uznesení niektorý výrok chýba alebo je neúplný, môže nadriadený orgán bez toho, aby vyslovil zrušenie napadnutého uznesenia, buď ho sám doplniť, alebo uložiť orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby o chýbajúcom výroku rozhodol alebo neúplný výrok doplnil.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že proti uzneseniu okresného súdu z 18. júna 2009 mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť krajskému súdu, v právomoci ktorého bolo posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, ako aj posúdenie prípadných procesných pochybení okresného súdu v konaní. Vzhľadom na to ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu z 9. júla 2009

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej správy, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred orgánmi verejnej správy bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu orgán verejnej správy vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie orgánu verejnej správy v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery orgánu verejnej správy môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z listinných dôkazov predložených sťažovateľom ústavný súd zistil, že 11. júna 2009 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa z 9. júna 2009 obsahujúce jeho žiadosť

o prepustenie na slobodu a návrh na nahradenie väzby peňažnou zárukou, ako aj jeho ďalšie podanie z 10. júna 2009, ktorým podal návrh na nahradenie väzby písomným sľubom.

Z listinných dôkazov predložených sťažovateľom taktiež vyplýva, že okresný súd uskutočnil 18. júna 2009 jeho výsluch, na ktorom boli prítomní okrem neho aj jeho obhajkyňa a krajská prokurátorka. Zo zápisnice spísanej v tento deň o sťažovateľovom výsluchu vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu k ním podaným návrhom uviedol: *„Zotrávam na podanej žiadosti v celom rozsahu podanej súdu dňa 11. 06. 2009. Chcel by som dodať k písomnému sľubu, ktorý som priložil ku svojej žiadosti, že by som sa orgánom činným v trestnom konaní hlásil každý deň.“* Následne bola vypočutá aj obhajkyňa sťažovateľa, ktorá pred okresným súdom uviedla: *„Na žiadosti trvám, chcem apelovať na ponuku peňažnej záruky, s poukazom na to, že môj klient sa nikdy nevyhýbal trestnému stíhaniu aj v iných prípadoch, kde bol vypočúvaný ako obvinený, alebo svedok sa vždy dostavoval na úkony trestného konania, a trestné konanie nemaril. Vzhľadom na to, že bol zadržaný v nemocnici, je daný dôvod útekovej väzby a ak by aj súd tento dôvod vzhliadol, zloženie peňažnej záruky podľa výšky určenej súdom, spolu s garanciou že obžalovaný sa bude zdržiavať v mieste ktoré uviedol považujem za dostatočný.“*

Po vypočutí strán prítomných na výsluchu 18. júna 2009 okresný súd vyhlásil uznesenie, ktorým bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietnutá, a zároveň okresný súd ďalšími dvomi výrokmi rozhodol o neprijatí sťažovateľovho návrhu na nahradenie väzby peňažnou zárukou a neprijatí jeho ponuky písomného sľubu.

Sťažovateľ ihneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu z 18. júna 2009 a poučení o opravnom prostriedku do zápisnice o jeho výsluchu uviedol, že podáva sťažnosť proti tomuto uzneseniu, ktorej odôvodnenie doručí okresnému súdu v zákonnej lehote po prevzatí uvedeného uznesenia.

Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie okresného súdu z 18. júna 2009 bolo sťažovateľovi doručené 2. júla 2009, jeho obhajkyňi 8. júla 2009 a prokurátorovi 1. júla 2009.

Krajský súd v predmetnej veci o sťažnosti sťažovateľa rozhodol 9. júla 2009 uznesením, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Obhajkyňa sťažovateľa krajskému súdu doručila 13. júla 2009 podanie, ktorým doplnila dôvody sťažnosti a v ktorom súčasne namietala nerozhodnutie okresného súdu o sťažovateľom podanom návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade sťažovateľ nepreukázal, že počas výsluchu konaného 18. júna 2009 pred okresným súdom podal návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Obsah okresným súdom spísanej zápisnice z 18. júna 2009 je v rozpore s tvrdeniami sťažovateľa o priebehu tohto výsluchu, resp. o obsahu jeho vyjadrení podaných počas výsluchu, uvedenými v jeho sťažnosti pred ústavným súdom.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z listinných dôkazov predložených sťažovateľom v prílohe jeho sťažnosti. Ktorýkoľvek zo spôsobov nahradenia väzby ustanovených v Trestnom poriadku (záruka za ďalšie správanie obvineného poskytnutá záujmovým združením alebo dôveryhodnou osobou, písomný sľub, dohľad probačného a mediačného úradníka alebo peňažná záruka) predpokladá, že súd nadobudne dostatočnú istotu, pokiaľ ide o budúcu spoluprácu obvineného s orgánmi činnými v trestnom konaní až do skončenia trestného konania. Vzhľadom na to ani vyjadrenie sťažovateľa zaznamenané v zápisnici o jeho výsluchu z 18. júna 2009 znejúce „*Chcel by som dodať k písomnému sľubu, ktorý som priložil ku svojej žiadosti, že by som sa orgánom činným v trestnom konaní hlásil každý deň.*“, ktorým prisľúbil aktívnu súčinnosť s orgánmi činnými v trestnom konaní, podľa ústavného súdu nebol dostatočne určitý a zrozumiteľný na to, aby ho mohol okresný súd podľa § 62 Trestného poriadku posúdiť ako návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V danom prípade bola navyše po výsluchu sťažovateľa 18. júna 2009 okresným súdom vypočutá aj jeho právna zástupkyňa, resp. obhajkyňa, avšak ani z obsahu jej vyjadrení nevyplýva, že by podané návrhy na nahradenie väzby rozšírila o návrh na

nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Z listinných dôkazov predložených sťažovateľom v tejto veci taktiež vyplýva, že po prvýkrát sa uvedený spôsob nahradenia väzby (dohľad probačného a mediačného úradníka) obhajkyňou sťažovateľa spomína v doplnení odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 18. júna 2009. Uvedené podanie bolo okresnému súdu doručené 13. júla 2009, t. j. 4 dni po vydaní rozhodnutia krajského súdu v tejto veci (9. júla 2009) a 5 dní po doručení uznesenia okresného súdu z 18. júna 2009 obhajkyňi (8. júla 2009). Z uvedeného vyplýva, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľa predloženú prostredníctvom jeho obhajkyne v podaní z 13. júla 2009 nemohol reagovať, pretože mu bola doručená po vydaní jeho rozhodnutia v predmetnej veci a aj po uplynutí lehoty uvedenej v § 187 Trestného poriadku.

Z uvedeného vyplýva, že v danej veci podľa ústavného súdu sťažovateľ dostatočne vierohodným spôsobom nepreukázal, že návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka pred okresným súdom podal. Vzhľadom na to ústavný súd dospel k záveru, že k porušeniu sťažovateľom v sťažnosti označených práv uznesením krajského súdu z 9. júla 2009 v dôsledku nerozhodnutia o jeho návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v predmetnej veci nemohlo dôjsť.

S ohľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2009